

УДК 004.738.5:316.77](477)

ІНСТРУМЕНТИ СТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Брагінська Вікторія Володимирівна,
завідувачка сектору Наукової бібліотеки
Національного юридичного університету
ім. Ярослава Мудрого,
ORCID:0000-0002-1699-9176

Щабельник Вікторія Вікторівна,
провідна бібліографиня
Наукової бібліотеки
Національного юридичного університету
ім. Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
ORCID: 0000-0003-3661-6774

***Анотація.** Наведено досвід роботи наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого зі створення сервісного контенту. Надано характеристику онлайн-конструкторів та платформ для створення інформаційної продукції для дистанційного забезпечення науково-освітніх потреб здобувачів вищої освіти.*

***Ключові слова:** наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, лонгрід, промпродукти.*

***Annotation.** The article describes the work experience of the research library of Yaroslav the Wise National University of Law in creating service content. The description of online designers and platforms for creating information products for remote support of the scientific and educational needs of higher education seekers is provided.*

***Keywords:** Scientific Library of Yaroslav the Wise National Law University, longridge, remote services, web services, library publicity.*

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на фоні повномасштабного вторгнення РФ та запровадження воєнного стану робить все можливе для збереження електронних архівів та баз даних, організації роботи працівників з метою створення власних та використання зовнішніх цифрових інформаційних ресурсів, відновлення віртуального інформаційно-освітнього середовища для надання якісних інформаційно-бібліотечних послуг користувачам у режимі віддаленого обслуговування та консультування, допомоги в організації навчального процесу та підтримки наукових досліджень університету.

Бібліотека взаємодіє з університетською спільнотою: швидко реагує на складні виклики воєнного часу, застосовує всі доступні можливості глобальних комунікацій для інформаційного забезпечення навчальної та наукової діяльності; впроваджує онлайн-технології для підвищення якості освітнього процесу, особливо в умовах дистанційного навчання; вдосконалює цифрові інформаційно-бібліотечні сервіси та продукти; опікується збереженням бібліотечних фондів та електронних архівів у хмарному середовищі.

В умовах активних бойових дій на території України у Науковій бібліотеці НЮУ імені Ярослава Мудрого збільшилась кількість відвідувань онлайн-сервісів та соціальних мереж, зростання частки електронних консультацій у задоволенні інформаційних потреб віддалених користувачів.

В бібліотеці збільшилася діяльність із розробки, впровадження і використання сервісної та інтелектуальної продукції, популяризації цифрових активів бібліотеки. Співробітники бібліотеки докладають максимум зусиль до формування інформаційно-маркетингового середовища і створення промодульованої власної генерації, нових бібліотечно-інформаційних ресурсів: мультимедійні лонгриди, путівники, вебліографічні ресурси, прес-кліпінг, ментальні карти, сайттрейлери, інтерактивні плакати тощо.

Конструктор сайтів – чудовий варіант для тих, хто хоче створити сайт своїми руками, при цьому не володіючи жодною мовою програмування. Ви отримуєте доступ до різноманітних готових шаблонів і заготовлених функціональних блоків сайту. З їх допомогою ви легко конструюєте свій онлайн-ресурс. Ми спробуємо надати інформацію з позиції бібліотекаря, що створює цифровий контент, використовуючи пропонувані та поширені безкоштовні платформи які дозволяють генерувати та популяризувати цифрові ресурси бібліотеки.

Зокрема, створюються такі інтелектуальні продукти:

- Мультимедійні лонгріди - інтерактивні медіа-сторії з використанням тексту, фото, відео, аудіо, анімації. Присвячені видатним діячам української культури.
- Інтерактивні путівники та плакати - містять мультимедіа, графіку, анімацію, взаємодію. Використовуються для ознайомлення з ресурсами та послугами бібліотеки.
- Візуальний контент для соцмереж - банери, промо-зображення, відео. Створюється для просування бібліотеки та її заходів в соціальних мережах.
- Веб-бібліографічні ресурси - тематичні підбірки інформаційних джерел з анотаціями, посиланнями, мультимедіа.
- Ментальні карти - для наочного структурування інформації, показу взаємозв'язків.
- Електронні книги та посібники - ілюстровані видання з можливостями мультимедіа.
- Інфографіка та презентації - візуалізація даних, статистики для наочності та запам'ятовування.

Для розробки такого контенту використовується низка інструментів:

Google Сайти - для створення односторінкових сайтів, лонгрідів на основі шаблонів.

Wix - для комплексних багатосторінкових сайтів з розширеним функціоналом.

Genial.ly - для інтерактивних плакатів, путівників, презентацій.

Canva - для графічного контенту у стилі соцмереж.

StoryJumper - для ілюстрованих книг та посібників.

Visme - для інфографіки та презентацій.

Кожен інструмент має свої переваги і призначення.

Google Site. Безкоштовний та простий онлайн-конструктор сайтів від компанії Google. Дозволяє інтегрування додатків з іншими продуктами компанії: карти, презентації, календарі і т.д. Також можливо вбудовування вже завантажених на окремі платформи ресурсів.

Можливості програми досить обмежена. Запропоновано 6 шаблонів, дизайн яких базовий і простий. Шаблони легко адаптуються до мобільних пристроїв. Редагування сайту доступно через десктопний браузер, а також мобільні пристрої.^{1 2} Є можливість підключення Google Analytics для отримання аналітичних даних з користування цифровим ресурсом. Але, використовуючи навіть обмежений функціонал програми і прості додатки, наукова бібліотека намагається створювати потрібний та доступний цифровий контент: «З видимого пізнавай невидиме...» : медіа подорож по світу Сковороди; Ярослав Мудрий – державотворець і просвітитель: до 1045-річчя з часу народження; Михайло Дорошенко – гетьман Запорозького козацтва: інформ-досьє до 400-річчя від часу обрання та ін.

Wix.com – міжнародна хмарна платформа для створення та розвитку інтернет-проектів, що надає можливість безкоштовно створювати сайти і розвивати їх. Розширювати функціональність сайтів можна за рахунок

¹ «З видимого пізнавай невидиме...» : медіа подорож по світу Сковороди: мультимедійний ресурс. *Google Сайты*. URL. <https://sites.google.com/view/hryhorii-skovoroda300-rokiv/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 21.02.2023).

² Ярослав Мудрий – державотворець і просвітитель: до 1045-річчя з часу народження. *Google Сайты*. URL. <https://sites.google.com/view/yaroslav-mudryi/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 18.09.2023).

додатків, розроблених як розробниками Wix, так і сторонніми компаніями. Наприклад, додавати модулі соціальних мереж, інструменти для онлайн-торгівлі та електронних розсилок, контактні форми, блоги тощо. Сервіс доступний 12 мовами: українською, англійською, російською, французькою, німецькою, італійською, іспанською, португальською, польською, японською, корейською та турецькою. У бібліотеці **Wix.com** є блоки різних форматів: повноекранні обкладинки, фотогалереї, кнопки, відео, меню, картки товарів, форми та інші елементи.³ Використавши потенціал платформи співробітниками бібліотеки було створено мультимедійний лонгрід : Правда Ярославичів: до 950 р. із часу укладання Правди Ярославичів - зводу давньоруських законів.

Genially – мультизадачний онлайн-сервіс для створення презентацій, інтерактивних зображень, карт, звітів, інфографік, вікторин, плакатів, відео, стрічок часу, ігор та віртуальних посібників. Англійський інтерфейс. Сервіс містить понад тисячу різноманітних шаблонів, за допомогою яких можна швидко і без зайвих зусиль створювати інтерактивний контент. Є безкоштовна та платна версії.^{4,5,6,7} Задля поширення дистанційних сервісів

³ Правда Ярославичів: до 950 р. із часу укладання Правди Ярославичів - зводу давньоруських законів. *Wix.com*. URL. <https://victoryanetskaya.wixsite.com/trueyaroslavych> (дата звернення: 18.09.2023).

⁴ Дистанційні сервіси Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого : інтерактивний плакат. *Genially*. URL. <https://view.genial.ly/605b12a613ee700d0d5e9e43/interactive-image-interactive-image> (дата звернення: 21.02.2023).

⁵ «Грузія на перехресті часів»: інтерактивна книжкова виставка . *Genially*. URL. <https://view.genial.ly/6059a3ca91094a0d681a2ad2/interactive-image-interaktivnij-plakat> (дата звернення: 21.02.2023).

⁶ «Скарбничка права стародавньої Грузії»: інтерактивний гід. *Genially*. URL. <https://view.genial.ly/6059a3ca91094a0d681a2ad2/interactive-imageinteraktivnij-plakat> (дата звернення: 21.02.2023).

⁷ Е-ресурси Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого : інтерактивний плакат. *Genially*. URL. <https://view.genial.ly/5eea0d674826770d847e27c1/interactive-image-resursi-naukovoyi-biblioteki-nyuu-im-yaroslava-mudrogo-interaktivnij-plakat> (дата звернення: 21.02.2023).

запропоновано інтерактивні плакати: Дистанційні сервіси Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого; Е-ресурси Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Для сприяння формуванню національно-патріотичного виховання студентів створено: Бібліомарафон до 375-річчя від часу обрання гетьманом Війська Запорозького Богдана Хмельницького; Володимир Мономах: бібліомікс до 970-річчя від дня народження (1053–1125) та ін.

Canva – кроссплатформенний сервіс для графічного дизайну, заснований у 2013 році. Створення зображень будується на принципі перетягування готових елементів та варіюванні змінюваних шаблонів. Графічний редактор дає доступ до вбудованої бібліотеки шаблонів, стокових фотографій, ілюстрацій та шрифтів. Створення візуального контенту для соціальних мереж. + постійне оновлення, створення навчального матеріалу, україномовний інтерфейс, командна робота, безкоштовність. Цей сервіс застосовується для практично всього інтерактивного дизайну який використовується співробітниками наукової бібліотеки у платформах-конструкторах.

Використовуючи платформи та сервіси для конструкції сайтів співробітники вміло поєднують лонґриди різних типів та обладнують ресурси інтерактивними елементами – відео, аудіо, зображеннями та інфографікою. Комбінація цих інструментів дозволяє бібліотеці створювати якісний мультимедійний контент різних форматів відповідно до потреб користувачів. Інтелектуальна продукція сприяє популяризації бібліотеки, підвищенню її іміджу як сучасного інформаційного центру. Гнучке застосування цифрових технологій - запорука задоволення запитів віддалених користувачів в умовах сьогодення.

⁸ Володимир Мономах: бібліомікс до 970-річчя від дня народження (1053–1125). Genially. URL. <https://view.genial.ly/641b6ba7bf65c3001261cf6a/presentation-volodymyr-monomakh> (дата звернення: 18.09.2023).